

EVEN

iets opmerken. Iedereen week in om 2). Hetzelfde ammer kunnen z. J. Hoewel ik lijk „De Stan- blad met geen in eenige jaren ring aflegde in- daard“ er aan. Dat was in een niet van zins, (derde persoon, emiek, toch met ondergeteekende houdingen en Thans, nu ieder en Hepp een onderscheiden id, en dan met rizing van hun, althans tot nu is. We zullen weten, hoe ge- tieke orgaan is n moet tusschen stionaire partij leze partij meer diensten hebben et ik, op na Rotterdam rd“ beide is

groote verdien- Ze sluit zich aan der V.U. deden chting. En inder- . Want wat van /U. ondernomen antek alles, wat gen broeders is

dan eens scherp in geen mensch ar het is in de onder den titel leuze „erger dan sioneel geschil“, oren en (of: in , en in het hart r God (oorspron- rouw (meenende, ze niet, dat ze er et gereformeerde n Kuypers—Hepp u toe onder ons eten, of ze den dan neen, . dat dit geval e, en waaróm klaring roept. kortelijk uit.

derdaad de V.U. nen van de zijde notie-Roermond— van en wanneer V.U. hebben het gekomen brieven ank de aandacht leze mededeeling hijning van Prof. van Christus en ur van Christus. es was gestreden ven, Dooyeweerd, n uitlatingen uit erte. In zóoverre personen uit den heer Janse niet zoover bestreden, ren van den heer oren Vollenhoven l bleek zijdelings ren Vollenhoven n de genoemden- niet Prof. Ridder- Prof. Dooyeweerd k lid, ja zelfs be- lvinistische Wij- geren Dooyeweerd goed, dit bezwaar chiststreeksch bleef emden.

g schreeuwende geloof geeft zij v. d. B.

Zóó stond de zaak, toen „De Rotterdammer“ van 8 Mei 1937 berichtte, dat „naar van meer dan één zijde“ door het blad vernomen was, „curatoren der V.U. een ernstig onderhoud hadden gehad met de hoogleraren, die betrokken zijn in de wrijvingen en disputen der laatste maanden; één der gevolgen van dit onderhoud“ zou — aldus het blad — „zijn, dat de publicatie van brochures, welke de spanningen kunnen verhoogen, stop gezet wordt“. (V.g.l. „Ref.“ 14 Mei 1937.)

Van andere zijde („De Heraut“ en Dr W. A. v. Es, een hoogleraar en een curator der V.U.), werd toen dit „Rotterdammer“-bericht gewraakt; we hebben daar- van melding gedaan in ons nummer van 28 Mei 1937, en er iets over opgemerkt. Officieel bleef men dus aan- gewezen op den nu niet bepaald ulthundigen tekst van de mededeelingen, die de heeren directoren zelf hadden gedaan, en waarvan de motie-Roermond—Venlo melding maakt.

Nu is NA deze publicatie van directoren — dood- kaln — weer een brochure van Prof. Hepp verschenen, ditmaal over de algemeene genade. Titel: dezelfde. Op- zet: onveranderd. Geen omwending van het roer. De reeks werd eenvoudig voortgezet; en de prachtband voor het waardevolle geheel, dat eerlang voltooid zou worden, bleef voor de abonne's beschikbaar gesteld. De zaak werd dus op denzelfden voet voortgezet; we hebben nog altijd twee stuks te wachten, die we als ze komen, weer gelaten zullen bekijken en bespreken. Wel werden in de jongste brochure geen citaten ad litteram uit de werken der heeren Vollenhoven en Dooyeweerd gegeven; maar aangezien het gereformeerde volk geen verzameling van kleine kinderen is, en de meeste redacteuren hun lezers met respect behan- delen, werd al spoedig publiek opgemerkt, dat, zakelijk gesproken, toch wel degelijk bleef geoppo- neerd worden óók tegen de collega's van Prof. Hepp aan de V.U., hierboven genoemd, al werd dan ook voor wat hun meening betreft, alleen uit de de Graaf geciteerd. Voorts kreeg ook onder- geteekende een beurt; wel werd ik niet onder de bibli- cisten gerangschikt (wat doe ik dan eigenlijk onder deze „diagnose“?), maar toch van destructie en meer van zulk fraais beschuldigd. En al bleek uit mijn ant- woord, dat Prof. Hepp wel niet met scherp had ge- schoten, niettemin had hij dat wel bedoeld; er werd scherp geschoten. Scherp, ook nog tegen meeningen, die van de zijde der V.U. kwamen.

Inderdaad is hier nu werk. Werk voor de curatoren der V.U. Een van hen, Dr W. A. van Es, sprak zich al uit: hij dankte den Heere voor Hepps goede gave. Niettemin blijft er voor de andere curatoren der V.U. werk. En er kwam werk, ná de verschijning van de algemeene-genade-brochure, óók voor de curatoren van Kampen. Als de curatoren der V.U. de stem der Profes- soren Kuypers en Hepp serieus opnamen, onderzoeken ze dan, of de aanklachten van Prof. Hepp juist zijn; zoo ja, zeggen ze dan tot de verbreiders der valsche leer: houdt op; zoo neen, zeggen ze dan tot Prof. Hepp en Prof. Kuypers: gij hebt valsch beschuldigd. En wat de curatoren van Kampen betreft: als die de opinies der heeren Kuypers en Hepp serieus nemen, gaan ze dan na, of wat van mij geciteerd werd, afwijkt van de belijdenis. Zoo ja, zeggen ze dan tot mij: houd op. Zoo neen, zeggen ze dan publiek tot de Professoren Kuypers en Hepp: gij hebt valsch beschuldigd. Dat ware zaken doen, zelfs in een curatorium, waarin ook een curator der V.U. zitting heeft: Dr W. A. van Es, over wien hierboven.

Waar nu door de directoren der V.U. te dezer zake een publicatie geschied is, heeft ons gereformeerde volk begrijpelijkerwijze verlangend uitgezien naar een vervolg. Prof. Hepp nu heeft zijn vervolg gegeven. Hij heeft zich gekeerd tegen collega's aan de V.U., ook nog in het jongste geval. Prof. Kuypers heeft hem weer ge- steund; en al heeft hij met behulp van een uitvlucht, die we zeer betreuren, zijn tactiek van geen namen noemen, thans ineens gewijzigd, nu geen citaten van V.U.-professoren waren te berde gebracht, ons volk is er toch niet door in slaap gebracht; want, nog eens, kinderen zijn het niet. Van eenige herroeping is geen sprake geweest, al is dan ook, door een paar keer het woord „misverstand“ te gebruiken, de allocht min of meer voorbereid; hetgeen na zó'n zwaren inzet der krijgsoverzichten slechts gedachten oproept, die liever onuitgesproken blijven. Ook nadat de heeren directoren gesproken hebben, bleef het tweetal aanvallers door- gaan, nadat — zooals Prof. Kuypers en Dr van Es zich lieten ontvallen — met Prof. Hepp inderdaad „inter- parietes“ (in besloten vergadering) gesproken werd. Wij mogen niet aannemen, dat een college van voor- staande mannen de methode zou hebben geappro- beerd, volgens welke de eerstkomende brochure slechts in schijn geen strijd zou voeren tegen collega's van Prof. Hepp aan de V.U., door wel hun meening te bestrijden, maar de formulering er van bij anderen op te diepen; zulks ware een onderstelling, die onbroederlijk heeten moest, en zulk een approbatie zou ook al te open Prof. Hepp stijven in den waan, dat het niet-noemen van namen ook inderdaad zou garan- deeren, dat de schare der offerende profeten, priesters en koningen van de namen der bestredenen werkelijk onkundig zou blijven of willen blijven... Hiervan niet meer, we mochten eens sarcastisch worden.

En nu de tweede vraag: in welken zin en in hoeverre hebben directoren een vervolg te geven op hun in de bekende motie reeds genoemde eerste daad?

Naar mijn meening is het eenige, dat zij doen kunnen: openlijk te verzoeken, dat de aanval der hoogleraren

Kuypers—Hepp worde gestaakt. Maar dan NIET op dezen grond, dat deze hoogleraren strijden, doch op dien anderen grond, dat zij het met ondeugdelijke argumen- ten doen; dat hun beschuldiging kant noch wal raakt, en onjuist gebleken is. Want het is niet waar, dat onze kerken vóór alles behoefte hebben aan „rust“. Ze heb- ben behoefte aan klaarheid.

Directoren der V.U. staan hier voor een moeilijk geval; zij kunnen uit de impasse, waarin ze geraakt zijn, slechts uitkomen, door te erkennen, dat de beschul- digingen, die Prof. Hepp tegen zijn collega's inbracht, en die sinds in de roomsche en de kersteniaansche pers ons aller gemeenschappelijke zaak al kwaad genoeg gedaan hebben, onjuist gebleken zijn; en op DIEN grond een halt toe te roepen aan de beide aanvallers.

Ze moeten dit „halt“ NIET toeroepen, omdat er door de aanvallers met scherp geschoten wordt althans wat de bedoeling betreft, en wat de gevelde vonnissen aan- gaat. Want indien de heeren Kuypers—Hepp gelijk hebben, wat de zaak betreft, dan hebben zij groot gelijk gehad, alarm te roepen, de methode daargelaten.

Intusschen mogen de directoren der V.U. ook wel eens denken aan de kerken. Tegenover haar is de brochurereeks van Prof. Hepp en de geboden steun der heeren Kuypers, van Es, Meynen e.s. ook ongelukkig geweest. Er zijn ook nog andere gronden, waarop de aanval, reeds als feit, scherpe veroordeeling verdient. Maar die andere gronden zijn kerkelijk; en offici- eel kan de V.U. er niets aan doen. Ze kan er alleen mee rekenen, ook uit eigen belang. Voor het overige hebben de kerken zich te bezinnen over enkele publieke misstanden. Kan de V.U. het helpen, dat De J. L. Schouten zoowel praeses der synode, als lid der „com- missie-van-acht“, als president-curator van Kampen, als deputaat voor de oefening van het verband met de theol. fac. der V.U. is, en dat desondanks Prof. Hepp, hoewel lid der commissie-van-acht, brochures schreef over de zaak, die aan de commissie ter bestudee- ring was overgegeven, en zulks óók tegen mede-leden der commissie? Kan (afgedacht van de benoeming) de V.U. het helpen, dat Dr W. A. van Es tegelijk curator van Amsterdam en Kampen bleef, en dus intweesnel relatie over deze zaak te oordeelen heeft, en niettemin publiekelijk Prof. Hepps doen heeft goedgekeurd? Kan de V.U. het helpen, dat Dr J. Thijs zoowel lid van het synodale moderamen, alsmede lid der commissie-van- acht, alsmede deputaat voor de oefening van het ver- band met de V.U. is, en dat hij dus in drie kwaliteiten over dezelfde zaak moet oordeelen, en ook al niet het van twee wallen eten van Prof. Hepp heeft kunnen verhinderen? De broeders en zusters moeten de dingen wel onderscheiden. Ik vind het geen aanklacht tegen de V.U. als zoodanig, doch tegen onze kerkelijke samen- levings- en haar beïnvloeding, dat heeft kunnen gebeuren, wat gebeurd is: het commissielid Prof. Hepp schrijvende over commissiorale punten, tegen andere commissie- leden, hoewel in de commissie-van-acht zitting hebben: 2 moderamenleden der synode (De Schouten en Dr Thijs), vier praes-adviseurs der synode (de H.H. Hepp, Aalders, Greijdanus, Schilder), vijf hoogleraren (de 4 praes-adv- iseurs + Prof. Vollenhoven), twee deputaten-verband V.U. (De Schouten, Dr Thijs) en één curator van Kampen (De G. Diemer). Ik acht de handeling van Prof. Hepp volstrekt verkeerd, acht het bedroevend, dat de com- missie-van-acht een en ander heeft laten gebeuren, en zie in één en ander één der sterkste staaltjes van on- gewenschte praktijken in ons kerkelijk leven. Als ik teens deed, h.v. over 't Kamper promotierecht thans schrijven, hoewel 't thema in studie gegeven is? Men meet bij ons met twee maten.

Daarom moet men wel bedenken, dat de schuld van dit alles niet bij de officiële instanties der V.U. ligt. Bepaalde bewegingen van het kerkelijk apparaat hebben hier schuld. De V.U. had moeten ingrijpen, toen de eene professor tegen anderen onjuiste aanklachten schreef; en de commissie-van-acht had niet moeten toelaten, dat het ééne lid tegen andere schrijft over de agendapunten.

Maar intusschen ziet men, waar dit alles op uitgelopen is. We zijn nu in 1938, ongeveer anderhalf jaar nadat ondergeteekende gewaarschuwd heeft. Ik ben er zeker van, dat er thans broeders zijn, die terwille van de gevolgen spijt hebben, dat ze niet hebben gestuurd in de richting, die door anderen, ook door mijzelf, ge- wezen is. Ik wilde een commissie van samenspre- king, en alle vóórstaande disqualificatie voorkomen zien. Maar een bepaalde groep wilde anders. Men ziet nu de gevolgen. Anderhalf jaar geleden: nerveuze spanning DOOR de aanklacht. Thans OM de aanklacht. En wie is er nog tuk op den aangeboden prachtband?

Toch, hoe ellendig ik den toestand ook vind, ik zie ook lichtpunten. Prof. Hepp heeft nu gesproken. Wat is er van overgebleven? Men heeft hem nu op twee fronten laten werken. Hoeveel winst heeft hij geoogst?

Overigens: men versta mij niet verkeerd. Ik heb niet den minsten lust, om Prof. Hepp eerbiedig te helpen vragen, of hij wel zoo goedgegunst zou willen zijn, de brochures nu maar te staken. Wie van hem dat verlangen moeten, ik niet als persoon. Ik wil hem wel dien eisch gesteld zien door V.U. en commissie, en dan op goede rechtsgronden (uit de commissie gaan, of met de brochures ophouden), maar ik wil 'hem niet vragen als persoon, noch particulier, noch in eenige vergadering van oude of nieuwe samenstel- ling. Ik geloof wel, dat hem de eisch moet gesteld worden om Christus' wil, dat hij nu eerst eens zijn onjuiste aanklachten herroep, voor hij een nieuwe reeks van aanvallen begint. Maar ik wil geen gunst van Prof. Hepp gevraagd zien. Want elke gedachte aan (Zie vervolg op blz. 196.)

De vastheid der beloften.

Er is wel niet de minste zweem van aarzeling in de woorden van Jezus als Hij spreekt: Bidt en gij zult ontvangen, zoekt en gij zult vinden, klopt en u zal opengedaan worden. Er is geen risico aan verbonden, wanneer iemand zich tot God wendt. Alles in de wereld is onzeker, maar deze woorden zijn zoo vast als een rots. Daar is in de woorden van het evangelie immer zulk een stelligheid, dat zij, ons menschen, van streek maakt. Wij zijn gewend heen en weer te praten, uit en in te praten. Als wij een belofte uitleggen, stellen wij er altijd een reeks amendementen op voor. Dat komt, om- dat wij zelf op en neer gaan als de baren der zee. Maar het Goddelijk Woord is vast. Waarop be- rust dan de stelligheid van deze belofte van ge- bedsverhooring? Bidt en gij zult ontvangen, want ... de gave is klaar! Zoekt en gij zult vinden, want ... gij wordt gezocht! Uw vinden is niet toevallig, want gij valt in de uitgebreide liefde-armen Gods! Klopt en u zal opengedaan worden, wil zeggen: er wordt op uw kloppen gewacht. Er staat iemand achter de ge- sloten deur! Iemand, met de knop in de hand, begeerig om ons open te doen. Hier in deze woor- den is niet sprake van onze godsdienstige activiteit, maar van God en de actie van Zijn genade. „God paalt ons niet met bloote woorden“, zegt Calvijn, „maar Hij ondersteunt ons daadwerkelijk“.

Dit vaste evangelie is ook een eenvoudig evan- gelie. Er is hier sprake van drie eenvoudige hande- lingen, van bidden, zoeken en kloppen. Bidden is vragen om iets waarop men geen recht kan doen gelden. Zoeken is de erkenning van een ge- mis, de erkenning: bij mij is het niet! Kloppen is de genade-openbaring in Jezus Christus belijden, de erkenning: Dáár is het! Ach, hoevelen kloppen aan de deur van hun eigen verstand, hart of wil. Hartje, wat voel je? Heb je al wat? Of zij zweepen hun wil op van actie tot actie alsof het in hun handen lag. Dan is de behoefte aan het gebed verstomd. Ach, het is zoo merkwaardig. Wie een bagatel verliest, zoekt vaak tot op het onzinnige toe! Maar wij hebben God verloren en doen een kort gebedje op een vastgesteld uurtje. Laat het ons helder voor den geest staan, dat niets het gebed kan vervangen. Calvijn heeft gezegd: „Als wij niet bidden, berooven wij God van het voor- naamste stuk van Zijn dienst“. Natuurlijk, wij hebben niet te bidden in het wilde weg! Bidden, zoeken, kloppen is reageeren op de belofte. Wij mogen bidden om bekwaamd en geheiligd te wor- den tot onze roeping als christenmenschen. Elk naar de bijzondere opdracht welke Zijn Koning hem of haar gaf. Wij mogen bidden om kracht en lust om in alle deelen van onzen arbeid in de wegen Gods te gaan. Wij mogen bidden om de komst van het heerlijk koninkrijk der genade in onze plaats en in ons land. Eigenlijk is alle bidden een variatie op het bekende: Och of wij Uw ge- boon volbrachten! Zoo biddend, bidden wij om wat bij de menschen onmogelijk is. Maar Jezus zegt: Gij zult ontvangen. Gij zult vinden. U zal opengedaan worden.

Ach, waarom is dit evangelie zoo vast en zoo eenvoudig en leven wij zoo in armoede. Arme christenen, waarop bijna het woord van toepas- sing is: men hoort der vromen tent weergalmen van jammerklacht op jammerklacht.

Arme gemeenten, waar alles zoo stoffig is, zoo verstonst, dat u de tranen in de oogen springen. Als wie bidt ontvangt, waarom bidden wij dan niet? Als wie zoekt vindt, waarom verspelen wij dan zooveel uren buiten Gods gemeenschap? Als wie klopt opengedaan wordt, waarom brengen wij dan zooveel uren buitenshuis door? Deze be- lofte maakt ons recht verdrietig! Als zij ons dan maar verdrietig maakt over onszelf en niet over den trouwen Verbondsgod. Als wij om onze onverhoorde gebeden maar niet van een onvervulde belofte gaan spreken. Als ik nog een woord van Calvijn mag aanhalen, dat licht werpt op onze onverhoorde gebeden, Calvijn zegt: „Soms vertoont zich de zeer vriendelijke Vader (schoon Hij nooit slaapt of sluimert) alsof Hij sluim- erde en slep, opdat Hij ons, die anders lui en traag zijn, mocht opwekken tot ons groot voordeel, om Hem te aanbidden, te vragen en te verzoeken“.

Tot ons groot voordeel! Inderdaad, als God onze oogen opent, dan zien wij het soms met innige verwondering, hoe mild God het gebed ver- hoort. Twintig, dertig jaren geleden bogen wij de knie en zonden een gebed op tot dien zeer vriende- lijken Vader en nog altijd ontvangen wij de ver- hooring. Wij begrijpen niet goed waarom God ons zoo overstelpend mild zegen en de Heere spreekt: Ik gedenk de weldadigheid uwer jeugd! Wilt gij het nog veel sterker: eeuwen geleden klopste Vader Willem met stervende hand aan de deur der be- lofte: Ontferm U, Heere, over dit arme volk! en nog altijd zijn wij een wonder op de aarde. Heere, leer ons bidden. N. B.